

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie z powództwa K. W. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę, w punkcie 1 - zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 154,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 21 marca 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty; w punkcie 2 - oddalił powództwo w pozostałym zakresie; w punkcie 3 - zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.917,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; w punkcie 4 - nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu - Rejonowego w Sieradzu kwotę 320,00 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa, sygn. akt V GC 537/14 (wyrok k. 368, uzasadnienie k. 374-381 tom II).

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając go w części dotyczącej punktu 2, tj. co do oddalenia żądania pozwu w zakresie kwoty 4.981,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi od dnia 21 marca 2014 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz punktu 3, tj. co do stosunkowego obciążenia powoda kosztami postępowania przed sądem I instancji w całości, wnosząc o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie dodatkowo od pozwanego na rzecz powoda kwoty 4.981,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,
2. obciążenie stron kosztami procesu w pierwszej instancji stosunkowo zgodnie z ostatecznym wynikiem sprawy,
3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego przez radcę prawnego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

I. Naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

1. wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a nadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, tj. ustalenie, że okres najmu pojazdu zastępczego pozostający w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym z kolizją, zakończył się dnia 15 stycznia 2015 r. mimo, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż w dniu tym poszkodowany nie dysponował środkami umożliwiającymi zakup pojazdu o takiej samej wartości (poszkodowany dysponował kwotą 4.400 zł, a wartość jego pojazdu przed szkodą wynosiła 6.200 zł), jaką miał jego pojazd przed kolizją, a w szczególności nie dysponował w tym dniu środkami, udostępnionymi mu w późniejszym terminie przez członków rodziny, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia roszczenia o wypłatę odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres od dnia 16 stycznia 2015 r. do dnia 11 lutego 2015 r.

2. wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a nadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego tj. ustalenie, że standardowy okres umożliwiający zakup pojazdu na rynku wtórnym to 7 dni, podczas gdy z doświadczenia życiowego posiadanego przez osoby, które kiedykolwiek kupowały pojazd na rynku wtórnym wynika, że okres od momentu podjęcia decyzji o zakupie pojazdu do jego zakupu oraz załatwienia wszystkich formalności umożliwiających rozpoczęcie jego eksploatacji jest przeciętnie znacznie dłuższy, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia roszczenia o wypłatę odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres od dnia 16 stycznia 2015 r. do dnia 11 lutego 2015 r.

3. wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a nadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego tj. ustalenie, że okres przechowywania wraku na parkingu powoda pozostający w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym z kolizją zakończył się dnia 15 stycznia 2015 r. mimo, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż po tej dacie wciąż toczyło się postępowanie

likwidacyjne oraz między stronami istniał spór, co do zakresu uszkodzeń pojazdu po kolizji i wysokości należnego odszkodowania, który ostatecznie został rozstrzygnięty na korzyść poszkodowanego, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia roszczenia o wypłatę odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów przechowywania wraku przez okres od dnia 16 stycznia 2015 r. do dnia 11 lutego 2015 r.

4. wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, poprzez uznanie, że postępowanie likwidacyjne uległo zakończeniu w dniu 8 stycznia 2013 r. w sytuacji gdy w rzeczywistości zakończyło się w dniu 6 stycznia 2013 r., kiedy to pozwany wypłacił pozostałą część odszkodowania z tytułu szkody całkowitej wynikającą z uszkodzeń uwzględnionych w trakcie oględzin dodatkowych, które odbyły się dnia 17 stycznia 2014 r., co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia roszczenia o wypłatę odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego i przechowywania wraku przez okres od dnia 6 stycznia 2015 r. do dnia 11 lutego 2015 r.

II. Naruszenie przepisów prawa materialnego art. 361 k.c. i art. 363 §§ 1 k.c. w zw. z art. 822

§ 1 k.c. i art. 824 (1) § 1 k.c., art. 9a i art. 13 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, poprzez ich błędną wykładnię przejawiającą się w przyjęciu, że:

1. koszty najmu pojazdu zastępczego w okresie od dnia 16 stycznia 2014 r. do dnia 11 lutego 2014 r. nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym z kolizją albowiem poszkodowany powinien zakupić inny pojazd na miejsce zniszczonego w terminie 7 dni od dnia wypłaty pierwszej części odszkodowania z tytułu szkody całkowitej w kwocie 4.400 zł mimo, że kwota ta nie umożliwiła zakupu pojazdu o porównywalnym standardzie do zniszczonego w kolizji, którego wartość przed szkodą wynosiła 6200 zł, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia roszczenia o wypłatę odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu następczego za okres od dnia 16 stycznia 2015 r. do dnia 11 lutego 2015 r.

2. poszkodowany powinien dokonać zakupu innego pojazdu na miejsce zniszczonego w „standardowym” terminie 7 dni od dnia wypłaty odszkodowania, mimo że taki „standardowy” termin nie wynika z żadnych przepisów prawa powszechnie obowiązującego i przyjętych zwyczajów, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia roszczenia o wypłatę odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres od dnia 16 stycznia 2015 r. do dnia 11 lutego 2015 r.

3. koszty przechowywania wraku w okresie od dnia 16 stycznia 2014 r. do dnia 11 lutego 2014 r. nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowo-skutkowym z kolizją, mimo że przez większość tego okresu toczyło się postępowanie likwidacyjne, toczył się spór co do zakresu uszkodzeń i miały miejsce dodatkowe oględziny oraz wydanie decyzji o przyznaniu dopłaty do odszkodowania z tytułu szkody całkowitej, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia roszczenia o wypłatę odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów przechowywania wraku za okres od dnia 16 stycznia 2015 r. do dnia 11 lutego 2015 r.

4. poszkodowany był zobowiązany do tego, aby zakupić pojazd o porównywalnej wartości do zniszczonego.

5. zasądzona kwota w całości pokrywa poniesioną przez poszkodowanego szkodę wykazaną przedłożonymi przez powoda dokumentami (apelacja k. 386-393 tom II).

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na apelację k. 404-407 tom III).

Sąd Okręgowy – Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Podniesione w apelacji zarzuty są bezpodstawne i nie mogą prowadzić do podważenia zaskarżonego wyroku. Sąd pierwszej instancji w sposób niewadliwy przeprowadził postępowanie dowodowe i poczynił na podstawie jego wyników prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd odwoławczy przyjmuje za własne, pomimo nieprecyzyjnego

wskazania w apelacji dat wydarzeń składających się na postępowanie likwidacyjne, jako niekwestionowanych przez skarżącego. Z tego też względu Sąd Okręgowy nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania ustaleń zawartych w uzasadnieniu Sądu I instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97, OSNAP 1998/3/104; wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 1999 r., I PKN 402/99, OSNAP 2001/8/272). Zaaprobować należało też ocenę prawną powództwa dokonaną przez Sąd pierwszej instancji.

Zarzuty naruszenia prawa procesowego (punkt I. apelacji) w niniejszej sprawie w istocie nie sprowadzały się do faktów, bowiem fakty tak w zakresie powstania szkody, zasad odpowiedzialności i wysokości przyznanego i wypłaconego odszkodowania, terminów jego wypłat, terminów i kosztów wynajmowania samochodu zastępczego i przechowywania uszkodzonego pojazdu na parkingu powoda, są bezsporne. Apelujący nie kwestionował też przyjętych przez Sąd Rejonowy do wyliczenia odszkodowania stawek wynajmu pojazdu zastępczego, holowania pojazdu i wynajmu miejsca parkingowego, które wynikają przede wszystkim z załączonych dokumentów oraz opinii biegłego. Prawidłowo też Sąd I Instancji ustalił, że samochód rzeczywiście był poszkodowanemu niezbędny na co dzień.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. W niniejszej sprawie skarżący nie tyle wskazuje na konkretne błędy popełnione przez Sąd I instancji, co przedstawia swoją wersję ustaleń faktycznych, którą według niego powinien był ustalić Sąd na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego. Przypomnieć więc należy skarżącemu, że dla skutecznego podniesienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. m.in. orzeczenie SN z 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98).

Zarzuty apelacyjne powoda w istocie dotyczyły oceny prawnej tych faktów (subsumcji) - zakresu odpowiedzialności strony pozwanej za uzasadniony okres: wynajmu pojazdu zastępczego, holowania uszkodzonego pojazdu i wynajmu miejsca parkingowego wraku, co stanowiło treść zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego (punkt II apelacji). Powód, jako następca prawny poszkodowanego kwestionował w apelacji przyjęty przez Sąd Rejonowy okres najmu pojazdu zastępczego i wynajmu parkingu dla pozostałości uszkodzonego pojazdu, który dokonując porównania żądanych przez powoda i wypłaconych przez pozwanego kwot uznał za uzasadnione wydatkowanie ustalonych w toku postępowania stawek za: najem pojazdu zastępczego od 10 stycznia 2014 r. – kiedy to rozpoczął się najem pojazdu zastępczego do 15 stycznia 2014 r., kiedy to upłynął okres 7 dni od dnia wypłaty odszkodowania za całkowite uszkodzenie pojazdu, w miejsce żadanego odszkodowania z obu tytułów od 10 stycznia 2014 r. do 13 lutego 2014 r., tj. daty zakończenia umowy najmu pojazdu.

Pozwany w dniu 8 stycznia 2014 r. przyznał poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 4.400 zł, określając szkodę jako całkowitą, a wartość pojazdu sprzed szkody na 6.200 zł. Powód wskazał w pozwie, że nie kwestionował, co do zasady likwidacji szkody jako całkowitej, lecz wartość przyznanego odszkodowania, w wyniku czego pozwany w dniu 6 lutego 2014 r. dokonał dopłaty do odszkodowania w wysokości 850 zł. Z tego względu odwołanie poszkodowanego nie doprowadziło do zmiany zasad likwidacji szkody jako całkowitej. W ocenie skarżącego w tych okolicznościach zasadne jest zasądzenie na jego rzecz kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz miejsca parkingowego za cały okres trwania postępowania likwidacyjnego do 6 lutego 2014 r. z uwzględnieniem dodatkowego terminu na zagospodarowanie pozostałości do dnia 13 lutego 2014 r., a więc 7 dni.

Odpowiedzialność strony pozwanej za szkodę jakiej doznał poszkodowany na skutek kolizji drogowej w dniu 22 grudnia 2013 r. obejmuje także wydatki za najem pojazdu zastępczego i miejsca parkingowego do przechowywania wraku, przy czym przyjmuje się, że mają to być wydatki celowe i ekonomicznie uzasadnione (art. 361 § 1 i 2 k.c.). Nie może przy tym budzić wątpliwości, że obowiązkiem poszkodowanego było podjęcie działań zmierzających do minimalizowania kosztów tych najmów (art. 354 § 1 k.c.).

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem w wyniku którego doszło do szkody całkowitej, pozostają koszty najmu samochodu zastępczego tylko w okresie – co do zasady – od dnia zniszczenia pojazdu do dnia, w którym poszkodowany może nabyć podobny pojazd, nie dłuższy niż do dnia zapłaty odszkodowania (tak: wyrok SN z dnia 8 września 2004 r., IV CK 672/03, Lex nr 146324). Co jednak istotne, dopuszcza się również wyjątek od tej zasady, iż w sytuacji gdy stwierdzono szkodę całkowitą, odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje również celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego także w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego (tak: uchwała SN z 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13). Przedmiotowe stanowisko Sądu Najwyższego Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela uznając, że czasem refundowanego najmu pojazdu zastępczego w przypadku szkody całkowitej jest okres od dnia wynajęcia pojazdu zastępczego w związku ze zniszczeniem posiadanego przez poszkodowanego pojazdu do dnia, w którym poszkodowany mógł nabyć faktycznie i obiektywnie odtworzyć możliwość korzystania ze zniszczonej rzeczy poprzez zakup innego pojazdu mechanicznego o podobnej wartości rynkowej - taki, jakim dysponował przed wypadkiem. Szkada bowiem równoznaczna jest z uszczerbkiem majątkowym, obejmującym różnicę pomiędzy obecnym stanem majątkowym, a stanem majątkowym, jaki zaistniałby, gdyby nie zdarzenie wywołujące szkodę (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r. sygn. akt III CZP 62/08, opubl. (...) 2009/7-8/106).

W ocenie Sądu odwoławczego omawiany przedział czasowy rozpoczął się w dniu zniszczenia samochodu i trwał do dnia wypłaty odszkodowania. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, poszkodowanemu faktycznie potrzebny był samochód zastępczy, zatem potrzeba ta występowała od czasu uzyskania środków na zakup nowego auta, czyli do dnia wypłacenia powodowi odszkodowania. Skoro jednak powód wywodził skutki prawne ze stwierdzenia, że szkoda całkowita była na tyle wyższą niż wypłacone w toku postępowania likwidacyjnego odszkodowanie, że nabycie nowego pojazdu stało się możliwe dla poszkodowanego dopiero w okresie wypłaty dalszej części zrewidowanego odszkodowania, to na nim spoczywał ciężar wykazania, że okoliczność ta uzasadniała dłuższy okres najmu.

W ocenie Sądu Okręgowego prawidłowo Sąd Rejonowy w oparciu o zaferowany materiał dowodowy uznał, że fakt nabycia przez poszkodowanego nowego pojazdu w miejsce uszkodzonego o wartości 12.400 zł, a więc niemal dwukrotnie przewyższającej wartość doznanej szkody, z uzupełnieniem źródeł jego sfinansowania z darowizn dzieci poszkodowanego powoduje, że fakt oczekiwania na dopłatę do wypłaconego już poszkodowanemu odszkodowania 4.400 zł, kwoty 850 zł pozostawał poza adekwatnym związkiem przyczynowym z dozną szkodą, skoro łączna kwota nie pokrywała wartości zakupionego pojazdu, który poszkodowany zdecydował się nabyć rezygnując tym samym z zakupu pojazdu o wartości porównywalnej do zniszczonego.

Toczony w tym zakresie spór pomiędzy poszkodowanym a pozwanym w ramach postępowania likwidacyjnego pozostawał bez znaczenia dla ustalenia uzasadnionego okresu najmu pojazdu zastępczego. W sytuacji bowiem kiedy strona pozwana wypłaciła odszkodowanie z tytułu szkody całkowitej w dniu 8 stycznia 2014 r., uzasadnionym było korzystanie z pojazdu zastępczego i wynajęcia parkingu dla wraku przez okres uwzględniający właśnie wypłatę tego odszkodowania. Stworzyło to bowiem poszkodowanemu obiektywną możliwość odtworzenia możliwości korzystania z rzeczy poprzez zakup innego pojazdu mechanicznego, czyli skuteczne wyeliminowanie negatywnych następstw czynu niedozwolonego. Poszkodowany w przypadku szkody całkowitej, nie ma obowiązku angażowania prywatnych środków finansowych na zakup nowego auta, a zatem oczekiwanie na zebranie kwoty na zakup pojazdu o wartości zdecydowanie wyższej niż zniszczony, nie może obciążać ubezpieczyciela.

Nie można zgodzić się z poglądem, że odpowiedzialność strony pozwanej bezzasadnie ogranicza się do „standardowych 7 dni” od daty wypłaty odszkodowania, jako okresu wystarczającego na zagospodarowanie wraku. Powód zresztą sam posługuje się tym terminem określając czas, za który dochodził roszczenia z tytułu wynajmu od 10 stycznia 2014 r. tak pojazdu zastępczego, jak i miejsca parkingowego dla wraku, wskazując jedynie, że termin ten ma być uwzględniony od daty wypłaty drugiej części odszkodowania, tj. od dnia 6 lutego 2014 r. do 13 lutego 2014 r. Data ta byłaby

istotna dla rozstrzygnięcia kwestii uzasadnionego okresu najmu tylko w sytuacji gdy poszkodowany zakupił inny pojazd mechaniczny wartością zbliżony do uszkodzonego. W sytuacji gdy poszkodowany zrezygnował z możliwości odtworzenia doznanej szkody w swoim majątku na poziomie doznanej szkody, tylko koszty najmu do dnia wypłaty odszkodowania winny być uznane za ekonomicznie uzasadnione.

W tak prawidłowo ustalonym przez Sąd Rejonowym stanie faktycznym sprawy brak było podstaw do uznania, że zasądzone z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego i miejsca parkingowego za 5 dni (od daty najmu 10 stycznia 2014 r. do daty w której upłynął siedmiodniowy termin od daty wypłaty odszkodowania w dniu 8 stycznia 2014 r., a więc do 15 stycznia 2014 r.) i przy uwzględnieniu niekwestionowanych dobowych stawek najmu pojazdu zastępczego i parkingu oraz wypłaconych już odszkodowań, zasądzone odszkodowanie nie pokrywało w całości poniesionych przez poszkodowanego kosztów związanych ze szkodą z dnia 22 grudnia 2013 r. Zatem za chybiony uznać należy zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego wskazanego w zarzucie II, w tym art. 361 k.c. w związku z art. 363 § 1 k.c. i art. 822 k.c. i art. 824¹ § 1 k.c.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., a wysokość zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego wynika z § 2 pkt 3 i § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015 roku, poz. 1804), które miało zastosowanie w tej sprawie z uwagi na datę wniesienia apelacji.